

MTTDA TARBIYALANUVCHILARNING MADANIY-TARIXIY QADRIYATLAR
VOSITASIDA MAKTABGA TAYYORLASH METODIKASI

Maxmudova Durдона Mirkarimovna

Nizomiy nomli TDPU "Maktabgacha ta'lim pedagogikasi va psixologiyasi" kafedراس

Abdumutallibova Nurxayobonu Alimardon qizi

Nizomiy nomli TDPU "Maktabgacha ta'lim pedagogikasi va psixologiyasi" kafedrassi

Annotatsiya: ushbu maqola milliy qadriyatlarimiz bo'lmish an'analar, udumlar va urf-odatlarini o'rganish, oila, maktabgacha ta'lim tashkilotlari, jamoatchilik hamda mahallalarda qiziqarli holda amalga oshiriladi. Bolalarni qiziqtiradigan milliy qadriyatlarimiz vositasida diafilmlar, rangli-rasmlı kitoblar, bolalar uchun madaniy dam olish markazlari, muassasalar (kino-teatr, folklor dastalar, xalq teatrlari, san'at saroylari, madaniy markazlar va hokazolar) kichkintoylar shaxsining ma'naviy ehtiyojlarini, qiziqishlarini va manfaatlarini qondirish uchun imkoniyat yaratish usullari yoritib berilgan.

Аннотация Данная статья представляет собой интересное исследование наших национальных ценностей, традиций, традиций и обычаев, семьи, дошкольных образовательных организаций, общества и микрорайона. С помощью наших национальных ценностей, которые интересуют детей, слайд-фильмов, книжек с цветными картинками, культурно-досуговых центров для детей, учреждений (кинотеатров, фольклорных трупп, народных театров, дворцов искусств, культурных центров и т. д.) создаются возможности для удовлетворения своих интересов

Ta'lim ya'ni, o'qish shakli deganda, talim beruvchilik va o'quvchilarning belgilangan tartibda hamda muayyan rejimda kechadigan mahsus uyushtirilgan faoliyati tushuniladi. O'qitish shakllari o'quvchilarning miqdoriy tarkibiga ko'ra o'quvchilar va o'qituvchilar o'rtasidagi o'zaro harakatning tabiatiga ko'ra (faollik va mustaqillik darajasi) faoliyat usullariga ko'ra (qaysi metod va usullar bilan) o'tkazilish joyi shuningdek yahlit o'quv jarayonida tutgan mavqeiga ko'ra farqlanadi. Bu mavqe talim jarayonining u yoki bu shaklid tashkil etishda hal etiladigan talim-tarbiyaviy vazifalarning tabiatiga ko'ra belgilanadi. O'qitishning tashkiliy shakli bo'lmish mashg'ulotlar uchun quyidagi qator hususiyatlarga xos. Bolalar mashg'ulotda «Ilk qadam» Davlat o'quv dasturida ko'zda tutilgan talimning u yoki bu bo'limga oid ko'nikmalarni o'zlashtiradilar. Mashg'ulotlar muayyan yosh guruhi bolalarning doimiy tarkibi bilan o'tkaziladi. Mashg'ulotlar katta kishilar tomonidan tashkil etiladi va o'tkaziladi. Ular mashg'ulotlarning mazmuni va vazifasini belgilaydilar, metodlar va usullarni tanlaydilar bolalarning bilish faoliyatini bilim, ko'nikma va malakalarni o'zlashtirishga yo'naltiradilar hamda tashkil etadilar.

«Ilk qadam» Davlat o'quv dastur mazmunining barcha bolalar tomonidan o'zlashtirilishi amalga oshiriladi, shuning uchun ham ular o'qitishning asosiy shakli hisoblanadi. Boshqa o'qitish shakllaridan bolalarning mashg'ulotlar mazmunini o'zlashtirishga oid tajriba va tayyorgarliklarini boyitish yoki bilimlarni o'zlashtirish jarayonini aloxida o'zgartirish vositasi sifatida foydalaniladi.

Sabab o`tilgan hususiyatlar mashg`ulotlarni o`qitish shakli sifatida maktabdagi o`qitish shakli-darsga yaqinlashtiradi, bu bilan o`qitishdagi ketma-ketlik ta'minlanadi. Dars va mashg`ulot o`rtasidagi asosiy farqlar yuklatishning intensivlik darajasida o`qitish ishini olib borishda qo`llaniladigan tuzilish va metodlardadir. Mashg`ulotlar o`qitishning quydagi bo`limlari bo`yicha olib boriladi atrofmuhit bilan tanishtirish va bolalar nutqini o`stirish elektor matematik tasavvurlarni rivojlantirish, tasviriy faoliyat va qurish- yasash, jismoniy tarbiya musiqaviy tarbiya. Mashg`ulot dasturi quydagilarni ko`zda tutuadi:

– Obe'klarning xususiyatlari va sifalari, ularning o`zgarishlari, aloqalari xarakter usullari va hokazolar haqidagi bilimlarning muayyan hajmini, ularni dastlab o`zlashtirish, kengaytirish mustahkamlash umumlashtirish va sistemalashni.

– Faoliyatning mahsuldor turlarida qo`llaniladigan amaliy ko`nikma va malakalar xajmi.

– O`quv -bilish faoliyatining ko`nikma va malakalari xajmini, ularning dastlab shakllanish yoki takomillashuvini, qo`llarga oid mashqlarni.

– Psixik va bilish jarayoni sifatlarini rivojlantirish vazifalarini.

Muayyan mashg`ulotda beriladigan bilimlarga, voqea va xodisalarga bolalar munosabatini shakllantirish o`z faoliyatiga munosabatini tarbiyalash tengqurlari o`rtasida o`zaro munosabatlarni o`rnatish, shuningdek, o`qitish mashg`ulotlari sharoitida yurish-turish qoidalari va normallarini o`zlashtirishni nazrda tutadi. Shunday qilib, mashg`ulotlar mazmuni ham ta'limiy ham tarbiyaviy vazifalarni ular birligida va o`zaro harakatda hal etishga yo`naltirilgandir.

Har bir mashg`ulotdagi o`quv mazmunining hajmi uncha katta bo`lmaydi. U turli yosh guruhlardagi bolalarning xotira va qobiliyatlarini xisobga olgan xolda belgilanadi. Masalan kuzatish chog`ida yangi obe'klar bilan tanishtirishda kichik tarbiya yoshi guruhdagi bolalar 2-3 yorqin belgini eslab qolish , o`rta tarbiya yoshi guruxiga mansub bolalar 3-4 tagacha katta tarbiya yoshi guruxdagilar esa 5-6 tagacha belgini eslab qolishga qodirdirlar. Bolalar bog`chalaridagi mashg`ulotlarning tuzulishida bilimlar, ko`nikma va malakalarni o`zlashtirishni tekshirish o`tkazilmaydi. Bu ish bolalarning mashg`ulotlaridagi faoliyatni kuzatish jarayonida bolalar faoliyati natijalarini tahlil qilishda shuningdek kundalik hayotda va bolala yutuqlarini turli ilmiy metodikalar yordamida o`rganish chog`ida amalga oshiriladi. Mashg`ulotlar barcha bolalar bilan yalpisiga olib boriladi. Bu uni tashkil etilishi va bolalar faoliyatiga rahbarlik qilishga aloxida e'tiborni talab qiladi. Avvalo bolalarning umumiy yuqori ish qobiliyatini ta'minlaydigan gigiyenik sharoitlar yaratilishi lozim. Mashg`ulolar toza, yaxshi shamolantirilgan, bolalar bo`yiga mos mebellar bilan jihozlangan honada o`tkazilishi lozim.

Har bir aniq mashg'ulot uchun uyuushtiriladigan vaziyat amalga oshiriladigan o'quv faoliyatining tabiatga mos bo'lishi kerak. Bolalar xonada ularning faoliyat ko'rsatishlari uchun imkoniyat juda yaxshi bo'ladigan tartibda joylashtirilishi zarur: bolalar stolda tarbiyachiga ro'para bo'lib yoki yarim doira yasab o'tirishlari, birlashtirilgan stollar atrofida o'tirib yoki tura olishlari kerak. Maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalar o'qitishda ko'rgazmali va amaliy metodlardan foydalanish buyumli, tasviriy chizmalı kabi xilma-xil ko'rgazmali materiallarni qo'llanish bilan bog'liqdir.

Adabiyotlar ro'yxati:

1. Махмудова, Д. М. (2022). МАКТАБГАЧА КАТТА ЁШДАГИ БОЛАЛАРНИ КИТОБХОНЛИККА ТАЙЁРЛАШ МЕТОДЛАРИ. *Results of National Scientific Research International Journal*, 1(6), 274-278.
2. Кадирова, Ф. Р., & Махмудова, Д. М. (2022). Мактабгача катта ёшдаги болаларни китобхонликка тайёрлаш методикасини такомиллаштириш. *PEDAGOGS jurnali*, 1(1), 10-16.
3. Makhmudova, D. M. (2023). EFFECTIVENESS OF INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN PRESCHOOL EDUCATIONAL ORGANIZATIONS. *Лучшие интеллектуальные исследования*, 4(1), 177-180.
4. Махмудова, Д. М. (2022, November). СПОСОБЫ ЗАИНТЕРЕСОВАТЬ ДОШКОЛЬНИКОВ ЧТЕНИЕМ. In *INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE" THE TIME OF SCIENTIFIC PROGRESS"* (Vol. 1, No. 3, pp. 96-101).
5. Makhmudova, D., & Raxmanova, X. (2022). РОЛЬ СОВРЕМЕННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В РАЗВИТИЕ ДЕТЕЙ ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА. *Science and innovation*, 1(В7), 1213-1217.
6. Makhmudova, D. M., & Sultanova, Z. (2023, September). METHODS USED IN THE MORNING RECEPTION OF CHILDREN IN PRESCHOOL EDUCATIONAL INSTITUTIONS. In *INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE" SCIENTIFIC ADVANCES AND INNOVATIVE APPROACHES"* (Vol. 1, No. 4, pp. 8-12).
7. Makhmudova, D. M. (2023, September). ORGANIZATION AND MANAGEMENT OF MODERN PRESCHOOL EDUCATIONAL ORGANIZATIONS. In *INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE" SCIENTIFIC ADVANCES AND INNOVATIVE APPROACHES"* (Vol. 1, No. 3, pp. 53-57).
8. Mahmudova, D. (2023). PROBLEMS OF ARCHAEOLOGICAL TOURISM DEVELOPMENT IN NAMANGAN REGION. *American Journal of Research in Humanities and Social Sciences*, 8, 61-63.
9. Makhmudova, D. M. (2021). Technology of creating electronic book of fairy tales in preschool organizations. *Экономика и социум*, (1-1 (80)), 157-159.
10. Makhmudova, D. M. AWAKENING CHILDREN'S PRESCHOOL AGE LOVE OF READING.